Preken, Råde kirke, visitasgudstjeneste 22. november 2026

Evangelietekst: Matteus 25,31–46

31 Men når Menneskesønnen kommer i sin herlighet, og alle englene med ham, da skal
han sitte på sin trone i herlighet, 32 og alle folkeslag skal samles foran ham. Han skal
skille dem fra hverandre, som en gjeter skiller sauene fra geitene, 33 og stille sauene på
sin høyre side og geitene på sin venstre.

34 Så skal kongen si til dem på sin høyre side: 'Kom hit, dere som er velsignet av min
Far, og ta i arv det riket som er gjort i stand for dere fra verdens grunnvoll ble lagt. 35 For
jeg var sulten, og dere ga meg mat; jeg var tørst, og dere ga meg drikke; jeg var fremmed,
og dere tok imot meg; 36 jeg var naken, og dere kledde meg; jeg var syk, og dere så til
meg; jeg var i fengsel, og dere besøkte meg.' 37 Da skal de rettferdige svare: 'Herre, når
så vi deg sulten og ga deg mat, eller tørst og ga deg drikke? 38 Når så vi deg fremmed og
tok imot deg, eller naken og kledde deg? 39 Når så vi deg syk eller i fengsel og kom til
deg?' 40 Og kongen skal svare dem: 'Sannelig, jeg sier dere: Det dere gjorde mot et av
disse mine minste søsken, har dere gjort mot meg.'

41 Så skal han si til dem på venstre side: 'Gå bort fra meg, dere som er forbannet, til den
evige ild som er gjort i stand for djevelen og englene hans. 42 For jeg var sulten, og dere
ga meg ikke mat; jeg var tørst, og dere ga meg ikke drikke; 43 jeg var fremmed, og dere
tok ikke imot meg; jeg var naken, og dere kledde meg ikke; jeg var syk og i fengsel, og
dere så ikke til meg.' 44 Da skal de svare: 'Herre, når så vi deg sulten eller tørst eller
fremmed eller naken eller syk eller i fengsel uten å komme deg til hjelp?' 45 Da skal han
svare dem: 'Sannelig, jeg sier dere: Det dere ikke gjorde mot én av disse minste, har
dere heller ikke gjort mot meg.' 46 Og disse skal gå bort til evig straff, men de rettferdige
til evig liv.»

PREKEN

God søndag, kjære menighet! Og nåde og fred være med dere alle!

Det har vært en spesiell uke for meg. Å komme til Råde, bygda som jeg kaller hjembygda mi, og som barna våre også kaller sin hjembygd. Det vekker mange minner. Mange gode minner.

Takk for at dere har tatt imot meg med varme og kjærlighet. Det står skrevet at ingen profet blir godt mottatt på hjemstedet sitt. Men biskop, derimot, det funker fint... 😊

Men jeg lurer på om valg av kirkeårssøndag er det som skal gjøre dette vanskelig, for å få holde fest-visitas-gudstjeneste på domssøndagen... 😊

For dom og kirke og kristen forkynnelse har for mange mennesker en klang av noe skremmende, noe svært ubehagelig, og bringer frem minner om svovelpredikanter og andre helvetesforkynnere som har gjort det til sin spesialitet å overtolke og male i sterke farger hver minste lille tekstbit og lignelse i bibelen som gir et lite ord, eller har et lite bilde av hva Guds evige dom innebærer.

Predikanter og prester har manet fram frykt og skrekk i mange tilhørere, og jeg har ikke tall på hvor mange ganger i min tid som prest jeg har møtt mennesker i sjelesorg, eller bare i en rask prat ved kirkekaffen, som har fortalt meg hvordan slike helvetesprekener har brent seg fast i sjel og sinn, og har etterlatt seg en brent jord der evangeliet om Jesus Kristus, verdens lys, har veldig karrige vekstvilkår.

Kjære menighet. Det er ikke evangeliet som er blitt forkynt når man sitter igjen som en branntomt.

Men lytt til Jesus når han sier: På frukten skal treet kjennes.

Og brent jord er ikke god frukt.

Den treenige Gud er ikke en Gud som elsker å straffe. Den treenige Gud er ikke en Gud som har glede av å true og skape frykt.

Nei, Gud har skapt verden, og Gud elsker verden og menneskene i den. Gud har sin glede i menneskene.

Ja, det står skrevet slik: For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin Sønn den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå tapt, men ha evig liv. Gud sendte ikke sin Sønn til verden for å dømme verden, men for at verden skulle bli frelst ved ham!

For at verden skulle bli frelst ved ham. Ved Jesus Kristus. Det står det i Johannes 3, 17.

Så Johannes 3, 16 handler ikke om fortapelsen, men om Guds store kjærlighet til verden. Den som alltid er større enn vi kan fatte.

Likevel er dommens dag, eller Herrens dag, da rettferdighet og fred skal møtes, et tema som vi finner igjen både i det gamle testamentet og i det nye testamentet. Og dommens dag kan ikke kirken avlyse, for den er nødvendig. Og det er mange mennesker som trenger dommens dag, og som lengter etter den.

Mennesker som utsettes for en overgriper de ikke kommer seg bort fra, en som slår, undertrykker og ødelegger dem, kan finne trøst og styrke i tanken på Guds dom. At en gang skal Gud dømme, og rettferdighet skal endelig bli virkelighet.

Mennesker som lever med en voldelig og brutal diktator som sitt lands leder kan lengte etter dommens dag, da Gud selv skal styrte diktatoren ned fra tronen og holde ham ansvarlig for all den sorg og smerte diktatoren har påført sitt folk.

Mennesker som er født inn i verdens smertepunkter, som jøde under holocaust, eller som rohinga i Myanmar, eller som jente i Afghanistan, eller som palestiner i Gaza, kan lengte etter dommens dag, da Gud skal la retten råde.

Mennesker som lever i fattigdom og nød, og som må bære verdens urettferdighet på sine egne, smale skuldre, kan se med lengsel mot den dagen Gud skal fylle verden med sin rettferdighet.

Så la oss ikke fjerne dommens dag. Den er helt nødvendig for en verden som på mange måter er preget av menneskers svik. Men la oss heller ikke ta på oss rollen som Gud, som dommer, for det er det farligste et menneske kan gjøre: Å tro at en selv er Gud.

Bare Gud er Gud, og dommen er i Guds hender. Så la oss ha blikket og oppmerksomheten rettet mot Guds kjærlighet, mot Guds nåde, og legg merke til hvem som skal være verdens dommer: Det er Jesus Kristus. Vi bekjenner det i en av kirkens trosbekjennelser:

Jeg tror på Jesus Kristus, Guds enbårne sønn, vår herre,

Som skal komme igjen for å dømme levende og døde.

Derfor har denne søndagen også navnet Kristi kongedag.

Jesus Kristus skal være verdens dommer. Han som Gud sendte for å frelse verden.

Han som selv er Gud, som var til stede ved verdens begynnelse, ja som selv var Ordet som skapte lys og liv.

Han som kaller Sakkeus ned fra treet og åpner fellesskapet for ham,

Han som løfter opp barna og sier I Guds rike er ingen større enn barna

Han som lar seg overtale av den kanaaneiske kvinnen til å gi av sin legedom til hennes barn

Han som sier til røveren ved sin side: I dag skal du være med meg til paradis

Han som sier: La ikke hjertet bli grepet av angst, tro på Gud og tro på meg, i min Fars hus er det mange rom

Dommen er Guds, og vi kan ha tillit til at Gud elsker verden, at Jesus ble sendt for å frelse verden, og at vi ikke kan forstå hvor stor Gud er. Gud er større, står det skrevet i 1. Johannes 3,20. Det står: Selv om hjertet fordømmer oss, er Gud større enn vårt hjerte og vet alt.

La dommen være Guds. Gud som er liv og kjærlighet.

Og imellomtiden kan vi gjøre det vi er kalt til som mennesker:

Å ta imot Guds nåde og kjærlighet, og dele den med andre.

En av Martin Luthers store gjenoppdagelser, var at Gud tildeler mennesker sin rettferdighet av nåde, ved tro, ikke pga gjerninger. Dette er menneskets første kall; å ta imot Guds nåde. Dernest kalles alle døpte til å elske Herren vår Gud av hele vårt hjerte, av hele vår sjel, av all vår forstand og av all vår kraft, og å elske vår neste som oss selv.

Hva betyr det: Det har Jesus fortalt oss i lignelsen om den store dommen i dag: At i et hvert annet menneske ser du Gud. For alle mennesker er skapt i Guds bilde og har den samme ukrenkelige verdi. Så når du gjør godt mot din neste, gjør du godt mot Gud.

Når du tar vare på deg selv, og forsøker å like deg selv og omfavne deg selv, da gjør du Guds gjerning. Når du kjemper for naturen, for at alt det skapte skal ha livsrom og for at naturen skal forvaltes og ikke forbrukes, da gjør du Guds gjerning i verden. Og når du ber om fred, om rettferdighet, om visdom for verdens ledere, da gjør du Guds gjerning.

Det er ikke enkelt. Og vi mennesker feiler stadig. Og vi er vevd inn i dynamikker i verden som gjør oss her i den rike enden av skalaen til medskyldige i manges nød.

Vi trenger alle Guds nåde og tilgivelse. Derfor bøyer vi oss for Gud og bekjenner vår synd i alle gudstjenester. Og Guds ord sier at dersom vi bekjenner våre synder, så er Gud trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og renser oss fra all urett.

Det kan vi hvile i. Så fester vi blikket på Jesus, han som en gang skal fylle alt i alle, og være hele verdens konge og som sier:

Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, og jeg vil gi dere hvile.

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd, som var, er og blir en sann Gud, fra evighet og til evighet. Amen.